

درگیری‌های ایران و اسرائیل در سوریه می‌تواند به خلیج فارس کشیده شود

به قلم فرزین ندیمی (/fa/experts/frzyn-ndymy/)

۱۵ آوریل ۲۰۲۳

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/iran-israel-clashes-syria-could-spill-gulf

العربية (/ar/policy-analysis/alashtbakat-by-n-ayran-wasrayyl-fy-swrya-qd-tmtd-aly-alkhlyj/)

درباره نویسنده

فرزین ندیمی (/fa/experts/frzyn-ndymy/)

او پیش از این برای موسسه واشنگتن در باره استراتژی تهران در باره استفاده از جنگ افزارهای دریایی ایران در جنگ نامتقارن نوشته است

تحلیل کوتاه

به روال گذشته وقتی درگیری منجر به کشته شدن افسران سپاه پاسداران می‌شد نیروهای دریایی آمریکا باید با دقت مراقب هرگونه تلاش ایران برای انتقام گرفتن از اسرائیل باشند که ممکن است با حمله به یکی از کشتی‌های تجاری این کشور در آب‌های مجاور صورت گیرد

در ماه مارس حملات اسرائیل علیه پایگاه‌های نظامی ایران و نیروهای نیابتی این کشور در سوریه به طور چشمگیری افزایش یافت و در هفته گذشته شدت بیشتری پیدا کرد. در ۳۱ مارس در یک حمله هوایی به حومه دمشق که گفته می‌شود کار اسرائیل بوده سرگرد پاسدار میلاد حیدری و سروان پاسدار مقداد مهقانی دو افسر فرماندهی جنگ الکترونیک و سایبری که در سوریه زیر چتر سپاه قدس فعالیت می‌کردند کشته شدند. سپاه پاسداران و وزارت امور خارجه ایران این حمله را محکوم کردند و قول دادند که در زمان و مکان مناسب آن را تلافی کنند.

بر اساس گزارش‌های منتشر شده در ۱ آوریل اسرائیل به چندین پایگاه هوایی در غرب سوریه حمله کرد از جمله: پایگاه هوایی الضبعه (نزدیک حمص) پایگاه هوایی الشعیرات و پایگاه هوایی تیاس (معروف به تی-فور) که گویا همگی محل استقرار پهلوهای سپاه و

حزب الله (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/striking-back-iran-and-rise-asymmetric-drone-warfare/>)

(middle-east) سیستم‌های پارازیت الکترونیکی و انبارهای اسلحه بوده‌اند. برای مثال <https://www.timesofisrael.com/air-force-downs-unidentified-aircraft-in-north-amid-escalating-tensions-with-iran/>

نشان می‌دهد که جنگنده‌های اسرائیلی موفق شدند به صورت دقیق‌تر یک وانت کنترل پهلو دوربرد و آشیانه پشتیبانی هواگردها و نیز یک رادار مطلع‌الفجر متحرک را که ساخت ایران است و برای پایش با برد متوسط به کار می‌رود (و به احتمال زیاد به دست نیروهای ایرانی هم هدایت می‌شود) هدف قرار دهند. این رادار یک سامانه هشداردهنده وی‌ای‌اف‌اف (دشمن) است که در صنایع الکترونیک شیراز تولید شده و هدایت آن با فرماندهی پدافند هوایی سپاه و نیروی پدافند هوایی ارتش ایران است. گفته می‌شود که برد تشخیص این رادار تا ۵۰۰ کیلومتر است و نمونه پیشرفته آن می‌تواند تا ۲۰۰ هدف هوایی را به طور همزمان ردیابی کند. رادار معمولاً بر روی شاسی کامیون‌های سنگین نصب می‌شود و نقل و انتقال آن‌ها با هواپیماهای باری سنگین ایلوشین ایل-۷۶ انجام می‌شود که نیروی هوافضای سپاه اداره می‌کند.

با اینکه سامانه‌های راداری «مطلع‌الفجر» حداقل از سال ۲۰۱۶ در الضبعه مستقر بوده‌اند اما تا هفته گذشته هیچ کدام مورد هدف قرار نگرفته بودند که خود بیانگر افزایش تنش‌های ایران و اسرائیل و افزایش فعالیت‌های تهاجمی جنگ الکترونیک سپاه در سوریه است. ایران همچنین تلاش‌های خود را برای تقویت پدافند هوایی سوریه در میان حملات مداوم اسرائیل افزایش داده است. حملات اسرائیل با هدف جلوگیری از تحویل جابه‌جایی و ذخیره کردن سلاح‌های پیشرفته و تجهیزات شنود و-پایش برای نیروهای سوریه و لبنان انجام می‌شود. به این منظور صدها حمله هوایی و موشکی اغلب از طریق مدیترانه شرقی حریم هوایی لبنان یا بلندی‌های جولان صورت گرفته است.

حملات ۱ آوریل همچنین ممکن است برای خنثی کردن یک حمله بزرگ پهبادی هماهنگ بین ایران، حزب‌الله و حماس برای انتقام مرگ دو افسر سپاه که روز قبل از آن کشته شدند صورت گرفته باشد. در این صورت به نظر می‌رسد حمله اسرائیل چنین برنامه‌ای را مختل کرده باشد چرا که فقط یک پهباد آن هم از نوع ناشناخته در روز ۲ آوریل از سوریه به سمت اسرائیل پرتاب شد. یک روز بعد اسرائیل اعلام کرد که یک پهباد انتحاری شهاب متعلق به حماس را بر فراز نوار غزه سرنگون کرده است. بر اساس ویدئوهای تبلیغاتی که قبلاً حماس منتشر کرده پهباد شهاب نسخه کوچک شده پهباد انتحاری «قاصف» است. پیش از این حوثی‌ها در یمن و شبه‌نظامیان شیعه عراقی در سوریه از قاصف استفاده کرده‌اند.

این تلاش‌ها همانند عملیات‌های مشابه فوریه ۲۰۱۸ و می ۲۰۲۱ به سرعت از طرف نیروهای دفاعی اسرائیل شناسایی شد و جت‌های جنگنده و هلیکوپترهای آپاچی اسرائیل برای خنثی کردن آن به پرواز درآمدند (در این مورد برای سرنگون کردن پهبادها از رادارهای الکترونیکی به جای سلاح نظامی استفاده شد). اسرائیل در ۳ آوریل علناً ایران را مسئول حمله ۲ آوریل دانست.

خطرات پیش رو

به رغم تهاجم ظاهراً ناموفق پهبادی در ۲ آوریل ایران گزینه‌های دیگری هم برای تلافی مرگ افسران خود در سوریه دارد که می‌تواند در روزها یا هفته‌های آینده به آنها عمل کند. به عنوان مثال ایران پیش از این در ۳۱ جولای ۲۰۲۱، نه روز پس از حمله هوایی اسرائیل به پایگاه الضبعه که گویا باعث مرگ دو افسر سپاه شد با استفاده از پهباد شاهد-۱۳۶ حمله مرگباری علیه نفتکش «مرسر استریت» مرتبط با اسرائیل در خلیج عمان انجام داد که منجر به مرگ دو نفر خدمه نفتکش از جمله کاپیتان آن شد. **ظاهراً اتاق کاپیتان نفتکش هدف عمدی این حمله (<https://news.sky.com/story/maritime-wars-did-the-attack-on-the-mercator-street-deliberately>) بوده است.**

گزینه دیگر ایران می‌تواند تلاش برای استفاده تبلیغاتی و پیروز نشان دادن تهاجم نافرجام ۲ آوریل باشد. در واقع امروز سخنگوی سپاه پاسداران بدون ذکر جزئیات مدعی شد که ایران در ساعات گذشته از اسرائیل انتقام گرفته است. گزینه‌های بالقوه دیگری نیز برای ایران وجود دارد. از جمله امکان پرتاب پهبادهای بیشتر به اسرائیل و یا انجام حملات تروریستی علیه شهروندان اسرائیلی در خارج از کشور. با اینهمه به احتمال زیاد ایران سعی خواهد کرد با استفاده از پهبادهای انتحاری یا سلاح‌های دیگر به کشتی‌های اسرائیل در خلیج عمان حمله کند و عاصمانه برای کشتن هدف‌گیری کند. هر گونه عملیات ایران احتمالاً در جایی دور از عربستان سعودی انجام خواهد شد چرا که تهران سخت در تلاش است تا **وایب خود را با ریاض بیهود بخشد (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/what-beijings-iran-saudi-deal-means-and-what-it-doesnt>)**. آمریکا عملیات امنیت دریایی مهمی در این منطقه اجرا می‌کند بنابراین نیروهای دریایی این کشور باید با دقت مراقب هرگونه تلاش ایران برای تهدید کشتیرانی بین‌المللی در این آبراه‌ها باشند.

فرزین ندیمی هموندیار انستیتو واشنگتن و کارشناس امنیت و دفاع در ایران و منطقه خلیج فارس است.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

U.S. Deploys Cruise Missile Submarine to Strengthen Deterrence Against Iran

آوریل ۲۰۲۳

Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/us-deploys-cruise-missile-submarine-strengthen-deterrence-against-iran\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Minilateralism: A Concept That Is Changing the World Order

آوریل ۲۰۲۳

Nickolay Mladenov

[\(/policy-analysis/minilateralism-concept-changing-world-order\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Iranian Military Developments and Trends

آوریل ۲۰۲۳

Michael Eisenstadt

[\(/policy-analysis/iranian-military-developments-and-trends\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/\)](#) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/swryh/\)](#) سوریه

[\(fa/policy-analysis/asrayyl/\)](#) اسرائیل

[\(fa/policy-analysis/ayran/\)](#) ایران